

MONIKÄYTTÖISET GOLFKENTÄT
**HYÖDYNTÄMÄTÖN
RESURSSI**

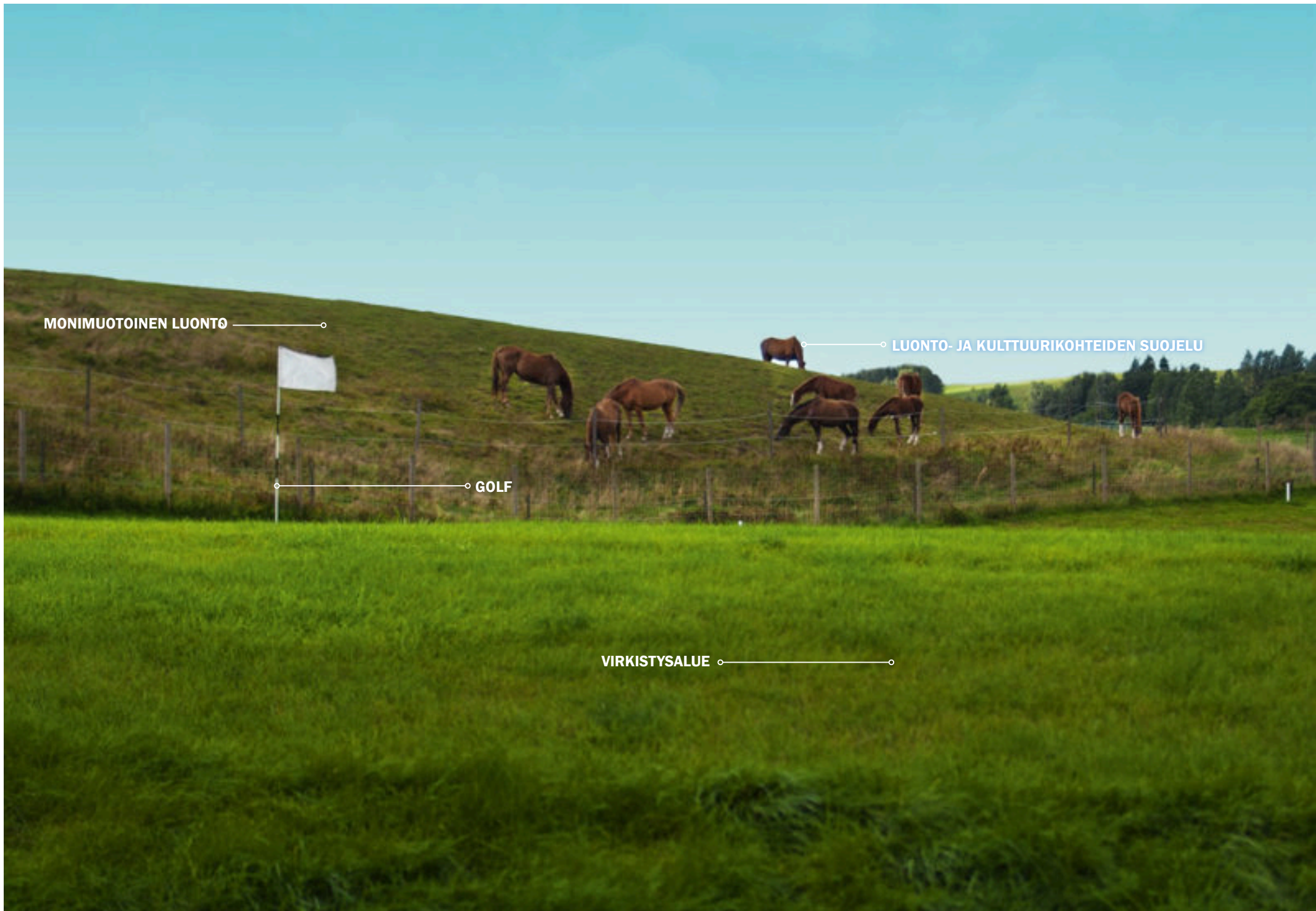
Steff

MONIMUOTOINEN LUONTO

LUONTO- JA KULTTUURIKOHTEIDEN SUOJELU

GOLF

VIRKISTYSALUE

ESIPUHE

Monikäyttöiset golfkentät hyödyttävät yhteiskuntaa ja golfia. Golfkentillä on useita tehtäviä sen lisäksi, että ne tarjoavat golfin pelipinnat. Kun tarkastellaan golfia ulkopuolisen näkökulmasta, voidaan nähdä, että golfkentillä on mahdollisuus tarjota laaja valikoima palveluita, joita kannattaa hyödyntää, edistää ja kehittää. Golfkentät voivat esimerkiksi edistää maaseudun kehittämistä, luonto- ja kulttuuriarvoja ja biologista monimuotoisuutta sekä tarjota virkistysalueita aktiiviselle ulkoilulle.

Hyödyntämällä yhteistä pohjoismaista asiantuntemusta haluamme tehdä Pohjoismaista monikäyttöisten golfkenttien ja yhteiskunnan eri ryhmien välisen yhteistyön edelläkävijän. Tämä tarkoittaa, että Pohjoismaista voi tulla liikkeellepaneva voima urheilun ja ympäristön yhdistämisessä kansainvälisestikin.

Pohjoismaisten golfiittojen yhteinen tutkimus- ja kehityselin STERF (Scandinavian Turfgrass and Environment Research Foundation) toteutti vuoden 2010 aikana hankkeen ”Pohjoismainen yhteistyö viranomaisten ja kansalaisjärjestöjen välillä monitoimisten golfkenttien ja terveiden ekosysteemien luomiseksi ja parantamiseksi”. Tavoitteena oli luoda verkostoja ja kokemusten vaihtoa golfin käyttämistä maa-alueista kiinnostuneiden asiantuntijoiden ja yhteiskunnan ryhmien välille. Hankkeella pyrittiin myös varmistamaan, että golfalan ulkopuoliset **viranomaiset**

ja organisaatiot hyödyntävät entistä enemmän eri STERF-tutkimusprojekteista saatua tietoa ja hankittuja kokemuksia.

Tässä oppaassa, jonka toivomme inspiroivan monipuoliseen toimintaan, määrittelemme monitoimisen golfkentän käsitteen, kuvailemme monitoiminnallisuuden tärkeimpiä tekijöitä ja esittelemme esimerkkejä hyvistä käytännöistä seitsemältä pohjoismaiselta golfkentältä.

Haluamme kiittää Pohjoismaiden ministerineuvostoa, joka hanketta rahoittamalla mahdollisti monimuotoisten golfkenttien konseptin kehittämisen, tietoisuuden lisäämisen ja verkostojen luomisen viranomaisten, tutkimuslaitosten, ympäristö- ja ulkoilujärjestöjen sekä golfalan välille Pohjoismaissa ja kansainvälisesti.

Danderyd, 15. helmikuuta 2011

Maria Strandberg
Projektipäällikkö, STERF

MONITOIMISET GOLFKENTÄT – HYÖDYNTÄMÄTÖN RESURSSI - KÄSITE JA ESIMERKKEJÄ

SISÄLLYS

Yhteenveto	6
Mitä on monikäyttöinen golfkenttä?	8
Lyhyet faktat golfista Pohjoismaissa	8
Yhteistyö – ehdoton edellytys monitoiminnallisuudelle.....	10
Muiden käyttäjäryhmien pääsy golfkentälle.....	14
Biologinen monimuotoisuus – uusia mahdollisuuksia golfkentille	18
Kulttuuriperinnön suojelu – historiamme säilyttäminen tulevaisuuteen...22	
Spaarnwoude Golf – esimerkki monitoiminnasta.....	26
Ehdotuksia mahdollisista toiminnoista golfkentällä.....	29
Yhteystiedot ja viitteet	30

◦ TÄYDENTÄVÄT TUOVIRRAT

YHTEISTOIMINTA ◦

YHTEENVETO

Luonto on aina ollut ihmiskunnan inspiraation lähde. Se näyttäytyy taiteessa ja kirjallisuudessa, luo rauhan tunnetta, tarjoaa arvokkaita kokemuksia ja parantaa terveyttä. Tutkimukset osoittavat, että golfin pelaajat arvostavat golfkentän luontoelämyksiä ja ulkoilumahdollisuutta enemmän kuin varsinaista peliä. Siksi on hyvä syy tarjota useammalle ihmiselle mahdollisuus jakaa tämä ihana ympäristö!

Golfkentillä on suuria golfin käyttämättömiä maa-alueita, ja lisäksi klubitalo on usein tyhjillään talvi-kuukausina. Alueen parempaan käyttöön on siis valtavat edellytykset, jotta voidaan luoda uusia aktiivisen ulkoilun mahdollisuuksia erityisesti kaupunkien läheisyydessä. Jos useammat järjestöt ja seurat käyttäisivät golfkenttiä, parantaisi se merkittävästi myös golfseurojen taloutta ja antaisi niille syvemmat juuret yhteiskuntaan – näin yhteistyöstä hyötyisivät kaikki osapuolet.

Monikäyttöinen golfkenttä näkee toimintaansa laajasta, yleisestä näkökulmasta. Sen lisäksi, että se tarjoaa laadukkaan golfareenan, voi se tarjota erilaisia palveluita, jotka hyödyttävät koko yhteiskuntaa, mm. biologisen monimuotoisuuden lisäämistä ja luonnon- ja kulttuuriympäristön suojelemista sekä mahdollisuuksia aktiiviseen ulkoiluun turvallisuudesta tinkimättä. Monikäyttöisen golfkentän onnistunut rakentaminen edellyttää hyvää yhteistyötä, josta kaikki osapuolet hyötyvät.

Yhteistyön muodot on mukautettava golfin ja ympäröivän alueen vaatimukseen ja erityisiin haasteisiin, ja yhteistyön tulee olla monialaista eli huomioida

erilaiset sidosryhmät, kuten kunnat, valtion virastot, kerhot ja yhdistykset, maanomistajat, asukkaat, yritykset ja muut. Kärsivällisyys, luottamus, kommunikointi ja ideoiden luja juurruttaminen ovat avaimia onnistuneeseen yhteistyöhön. Tällainen yhteistyö on jo käynnissä.

Tämä opas näyttää, kuinka jotkut pohjoismaiset golfkentät tekevät yhteistyötä yli perinteisten rajojen parantaakseen saavutettavuutta ja biologista monimuotoisuutta sekä säilyttääkseen kulttuuriperintönsä. Mukana on myös inspiroivia esimerkkejä Hollannista.

Miksei Pohjoismaista tehtäisi hyvää esimerkkiä monikäyttöisten golfkenttien ja yhteiskunnan eri ryhmien yhteistyön rakentamisessa?

Pohjoismaista voi tällöin muodostua kansainvälistikin merkittävä liikkeellepaneva voima urheilun ja ympäristön integroinnissa.

Golfkenttien, viranomaisten ja organisaatioiden edustajat eri puolilta Pohjoismaita opintovierailulla Smörumin golfkeskuksessa monitoimigolfkenttien konferenssissa syyskuussa 2010.

MITÄ ON MONIKÄYTTÖINEN GOLFKENTÄ?

AKTIIVISTA ULKOILUA JA VIRKISTYSTÄ

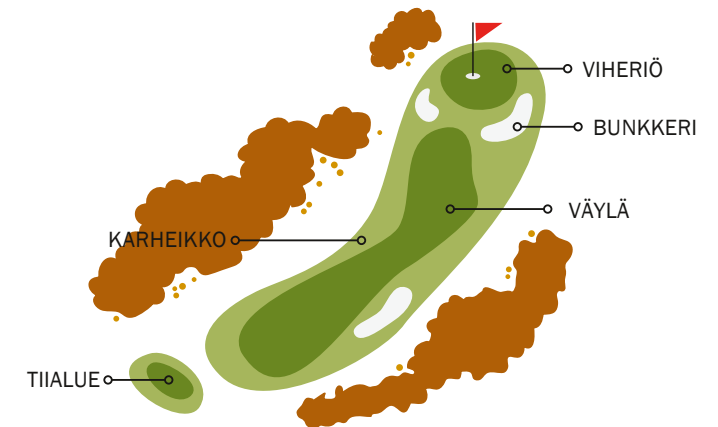
HYVÄÄ TERVEYTTÄ JA ELÄMÄNLAATUA

Golfkentillä on suuria maa-alueita, joita ei käytetä varsinaiseen golfin pelaamiseen. Nämä voidaan avata muille urheilulajeille ja ulkoiluun, kuten Kööpenhaminan golfkentällä.

Monikäyttöinen golfkenttä katsoo toimintaansa laajasta, yleisestä näkökulmasta. Sen lisäksi, että se tarjoaa laadukkaan golfareenan, se tarjoaa erilaisia palveluita, jotka hyödyttävät koko yhteiskuntaa, mm. biologisen monimuotoisuuden lisäämistä, luonnon- ja kulttuuriympäristön suojelemista sekä aktiivisen ulkoilun mahdollisuuksia.

Pohjoismaiden viranomaiset vaativat tällaisia palveluja, jotka voivat auttaa saavuttamaan ympäristön kansalliset laatutavoitteet ja parantamaan kansanterveyttä ja elämänlaatua erityisesti kaupunkien ympäristössä, jossa suuri määrä golfkenttiä sijaitsee. Golfkenttien kannalta monikäyttöinen lähestymistapa on kannattavaa. Se tarjoaa mahdollisuuksia lisätuloille, syvempää yhteyttä yhteiskuntaan kestävän kehityksen edistämisen kautta, parempaa yhteistyötä viranomaisten, ympäristö- ja virkistysjärjestöjen sekä muiden urheiluseurojen kanssa sekä paremman julkisuuskuvan ja kasvavan poliittisen tuen.

Tämä voi esimerkiksi tarkoittaa, että golfkenttä tarjoaa muutakin toimintaa golfin pelaamisen lisäksi, ja sen maa-alue on useiden eri toimijoiden käytössä. Kenttä voisi perustaa alueelleen polkuja ja ratsastusreittejä sekä arvokkaita kosteikkoja.

LYHYET FAKTAT GOLFISTA POHJOISMAISSA

Golf on laajan maa-alueen vaativa laji. Golfkenttien yhteenlaskettu pinta-ala Pohjoismaissa on yli 60 000 hehtaaria. Pohjoismaisissa golfliitoissa on noin 900 000 jäsentä, jotka pelaavat golfia hieman yli 900 golfkentällä. Vertailun vuoksi Euroopassa on noin 4,5 miljoonaa rekisteröityä golfaajaa ja suuri määrä rekisteröimättömiä pelaajia, jotka pelaavat noin 6 700 golfkentällä.

18-reikäinen golfkenttä kattaa keskimäärin 65-70 hehtaaria, josta noin 20 hehtaaria on intensiivisesti hoidettuja, aktiivisia pelialueita, kuten tiialueet, väylät ja viheriöt. Jäljelle jäävä pinta-ala, joka muodostaa noin 50-70 % kentästä, on laajasti hoidettua luonnonmaata.

Yleisin käytäntö on, että golfkenttä tai golfklubi on avoin omille jäsenilleen sekä vieraspelaajille muista golfseuroista. Vieraat maksavat pelimaksun joka kerta, kun he pelaavat muulla kuin kotikentällään.

YHTEISTYÖ – EHDOTON EDELLYTYS MONITOIMINNALLISUUDELLE

Yhteistyö on tärkein tekijä monitoimisten golfkenttien luomisessa. Yhteistyön muotoa ja suuntaa on kehitettävä vastaamaan golfin ja ympäröivän alueen erityisiin haasteisiin. Yhteistyön tulee olla myös laaja-alaista eli kattaa erilaiset sidosryhmät kuten kunnat, valtion viranomaiset, kerhot ja yhdistykset, maanomistajat, asukkaat, yritykset ja muut.

Kokemus osoittaa, että golfkentän aktiivinen yhteistyö viranomaisten ja muiden organisaatioiden kanssa koetaan usein positiiviseksi. Onnistumiselle on kaksi tärkeää ehtoa: golfkentän toimihenkilöiden tulee olla yhteistyön kannalla tai mieluiten aloitteentekijöinä, ja on löydettävä yksi tai useampi mahdollinen hanke, josta kaikki osapuolet voivat hyötyä. Aiemmin yhteydenpito golfkenttien, viranomaisten, vapaaehtoisjärjestöjen ja tutkimustahojen välillä on ollut huonoa. Tämä on nyt muuttumassa positiiviseen suuntaan. Sen sijaan, että golfkentät monissa tapauksissa heti vastustaisivat kaikkea, ne tekevät nyt rakentavaa yhteistyötä suojellakseen yhdessä luonnon- ja kulttuuriperintöä ja laajentaakseen ympäristötyötä omille maille.

KAIKKIEN OSAPUOLTEN ON HYÖDYTTÄVÄ YHTEISTYÖSTÄ

Tukholmassa on alettu kehittää yleistä yhteistyömallia STERF-rahoitteisen hankkeen kautta. Tämä projekti osoittaa, kuinka kaikki osapuolet, jotka usein ovat yksittäisiä toimijoita, ovat ymmärtäneet, että he hyötyvät tavalla tai toisella yhteistyöstä. Esimerkkejä hankkeen toiminnasta ovat sammakkoeläinten inventoinnit, biotooppien inventoinnit ympäristönsuojelun perussuunnitelmineen, lampaiden laiduntaminen, luontokansiot ja opastetut kierrokset ympäri golfkentän aluetta. Näi-

den toimintojen on tarkoitus jatkaa luonnollisena osana kehitystä, lähinnä golfkenttien ympäristö- ja luonnonsuojelutyön yhteydessä.

Onnistuneen yhteistyöprojektin luominen vaatii kärsivällisyyttä, luottamusta ja syvää sitoutumista kaikkien osapuolten johtajilta. Jotta se onnistuisi ja tuottaisi jatkuvaa ja palkitsevaa työtä luonnon- ja ympäristönsuojelun parissa, on tärkeää löytää sekä kyseiselle golfkentälle että ulkopuolisille toimijoille hyvin sopivat työryhmät ja työskentelymuodot.

VIESTINTÄ – MENESTYKSEN AVAIN

Kun yhteistyö on käynnissä ja tuottaa tuloksia, on erittäin tärkeää, että työstä tiedotetaan jatkuvasti golfseuran jäsenille, medialle ja kaikille asiasta kiinnostuneille. Tukholman yhteistyöprojektissa järjestettiin seminaareja, jotka oli suunnattu golfkentän johtamiseen liittyvistä ympäristö- ja luonnonsuojelukriteereistä kiinnostuneille toimijoille. Näitä seminaareja arvostivat erityisesti golfn ulkopuoliset toimijat, kuten kunnat, yliopistot, lääninhallitukset ja muut virastot. Hankkeen kokemuksia ja hyötyjä on esitelty useissa golfalan järjestämässä seminaarissa ja kansainvälisissä konferensseissa.

YHTEISTYÖN TÄRKEÄT MENESTYSTEKIJÄT

- Selkeä johtaminen ja organisointi
- Yhteydenpito kaikkiin yhteistyöstä mahdollisesti kiinnostuneisiin toimijoihin
- Ideoiden, rahoituksen ja tulosten täysi hyväksyntä kaikkien osapuolten johdon keskuudessa.
- Lisäarvoa yksilöllisten etujen ja kannustimen muodossa. Sellaisten hankkeiden tunnistaminen, joista kaikki voivat hyötyä.
- Hyvät henkilökohtaiset suhteet ja luottamus vievät aikaa – kiirehdi hitaasti
- Avoimuus ja tasapuolinen osallistuminen
- Konkreettisia ja jatkuvia tuloksia
- Hyvää tiedotusta eri toimenpiteistä ja niihin liittyvistä seikoista
- Hae ulkopuolista rahoitusta yhteishankkeisiin, aina löytyy jokin lähde hyödynnettäväksi
- Pidä hauskaa!

ESIMERKKEJÄ HYVÄSTÄ YHTEISTYÖSTÄ

HÄSSELBY GOLF sijaitsee Tukholmassa vanhassa viljelymaisemassa. Sen toisella puolella on taajama-alue ja toisella viheralue. Tällä kentällä on vakiintunut yhteistyöverkosto. Hässelby Golf on ollut useiden vuosien ajan aktiivisesti mukana Lövsta Kyrkhamn -yhdistyksessä, johon kuuluu 33 alueen luonnon- ja kulttuuriperintöä ylläpitävää järjestöä. Vuonna 2005 tehtiin päätös kentän lampijärjestelmän entisöimisestä ja laajentamisesta. Tästä suunniteltiin suljettua järjestelmää, joka loisi uusia elinympäristöjä vesiliöille, toimisi veden puhdistusjärjestelmänä ja myös parantaisi pelaamisen kokemusta ja golfkentän haastavuutta. Syntyi kauaskantoinen yhteistyö, johon kuuluivat kaikki asianomaiset vapaaehtoisjärjestöt sekä lääninhallitus, kunta, luonnontieteellinen museo, yliopisto ja muut. Kaikki lampijärjestelmän rakentamisesta mahdollisesti kiinnostuneet kutsuttiin kertomaan mielipiteensä ja jakamaan tietoaan ja kokemuksiaan, minkä he kaikki itse asiassa tekivät ilmaiseksi. Tämä ei ainoastaan johtanut uuteen lampien verkostoon, vaan antoi hankkeelle myös vahvan pohjan, jotta lampien rakentamista ei vastustettu. Hässelby Golf sai myös arvostusta ja positiivista huomiota mediassa, ja sai myös useita ympäristöpalkintoja.

KJÖLUR GOLF CLUB on kunnan omistama. Kun

HÄSSELBY GOLF teki uuden lampijärjestelmän suunnittelussa yhteistyötä monien intressitahojen kanssa saavuttaakseen optimaalisen ratkaisun ja laajan hyväksynnän.

golfseura alkoi keskustella kentän laajentamisesta kunnan kanssa selvisi, että laajennukseen halutun maa-alueen omisti rakennus- ja kiinteistöyhtiö, joka suunnitteli asuntojen rakentamista. Yritys ja kunta sopivat maa-alueiden vaihdosta. Hyvän yhteistyöllä ja yhteydenpidolla yrityksen kanssa pystyttiin kenttäsuunnitelmia laadittaessa huomioimaan asukkaiden ja talojen turvallisuus suunnitellulla asuinalueella. Rakennusyhtiö varasi osan maastaan asukkaiden ja golfklubin yhteiseksi pysäköintialueeksi. Tällä sopimuksella rakennusyhtiö sai oikeuden kaivaa soraa rakennusmateriaaliksi. Maa, jolla soralouhos sijaitsi, kunnostettiin myöhemmin, ja sille sijoitettiin yksi golfväylästä. Tie-

KJÖLUR GOLF CLUB pystyi rakentamaan laajennuksen naapurialueelle kaikkien alueen käytöstä kiinnostuneiden osapuolten ja toimijoiden hyvän yhteistyön ansiosta..

ja talonrakennusvaiheessa louhittu maa-aines piti kuljettaa mahdollisimman lyhyen matkan. Golfkenttä pystyikin hyödyntämään tätä materiaalia rakentamisaan. Tämä ratkaisu minimoi liikenteen yhteisön läpi ja pienensi hiilidioksidipäästöjä.

Vuonna 2003 **KRISTIANSTADIN GOLFSEURA** halusi ostaa maata paikallisviranomaiselta rakentaakseen uuden 18-reikäisen kentän. Åhusia ympäröivä maisema on ainutlaatuinen, ja sille on ominaista leveät hiekkatasangot, joilla on merkittävät luonto- ja kulttuuriarvot. Alueella elää suuri määrä uhanalaisia (punaisella listalla olevia) kasveja, eläimiä ja sieniä. Osa niistä elää

KRISTIANSTAD GOLF CLUB Harvinainen hietaneilikka (*Dianthus arenarius*) kasvaa villinä Kristianstadin golfkentällä Åhusissa.

vain Pohjoismaissa. Alussa ei 18-reikäisen golfkentän rakentaminen tälle ainutlaatuiselle alueelle saanut täysin positiivista vastaanottoa! Kristianstadin paikallinen viranomainen ja Kristianstadin biosfääritoimisto tulivat kuitenkin siihen tulokseen, että hallitusti hoidettu golfkenttä oli parempi kuin teollisuusalue, ja siksi maa-alue myytiin golfklubille sillä ehdolla, että seura sitoutui hankkimaan kentälle ympäristösertifikaatin. Klubilla on yhdessä Biosfääritoimiston kanssa STERF:n rahoittama hanke, joka keskittyy kulttuurin- ja luonnonsuojelutoimiin, tiedotukseen ja saavutettavuuteen. Hanke on hyvä esimerkki siitä, miten urheiluseuran toiminta voidaan yhdistää luontoon ja virkistykseen.

Luonto- ja kulttuuriarvot kartoitettiin yhteistyössä **OPPEGÅRDS GOLFKLUBIN**, **STRI:n** ja **NORJAN GOLFLIITON** kanssa.

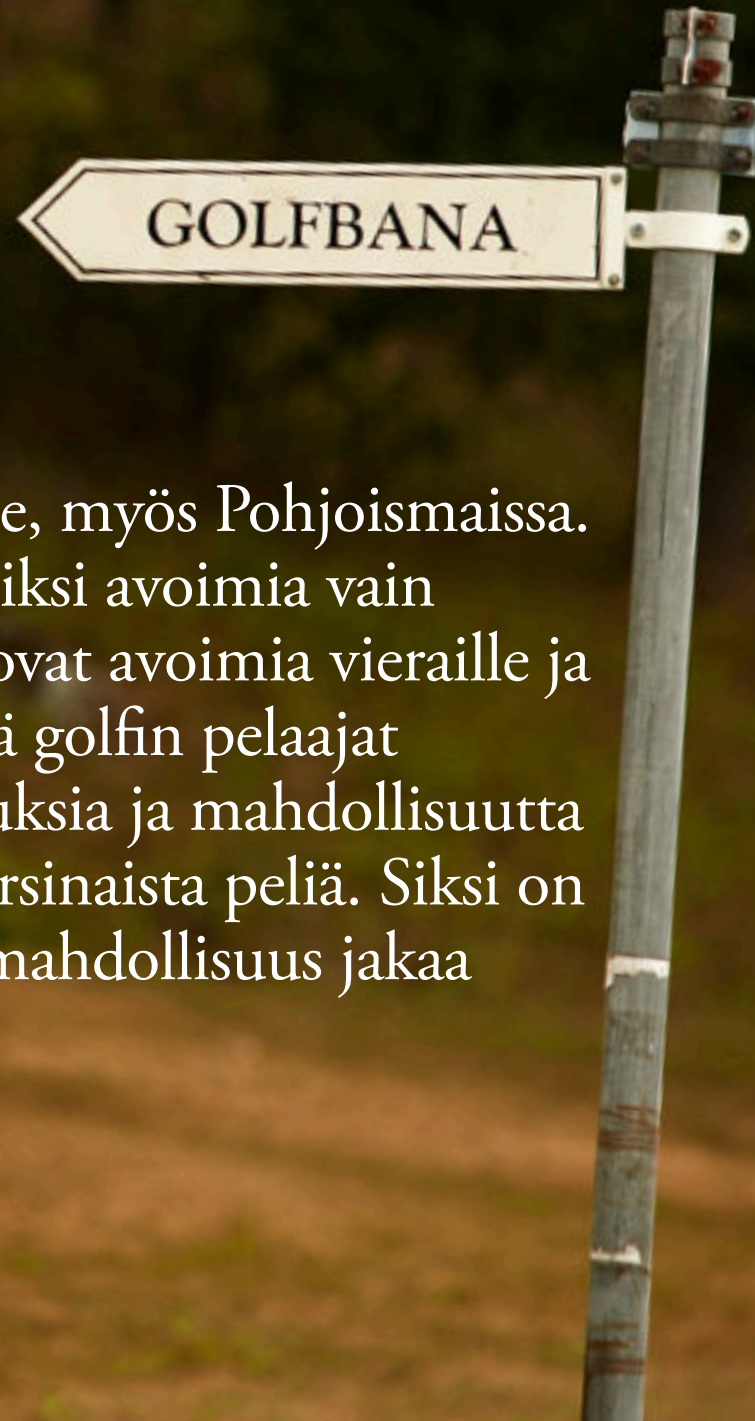
Tähän päästään mm. seuran järjestämällä kasvitieteellisillä retkillä yhdessä Ruotsin kasvitieteellisen seuran, Ruotsin luonnonsuojeluyhdistyksen ja Biosfääritoimiston kanssa pohjoismaisen "Villikukkapäivä" -tapahtuman yhteydessä. Yhteistyö ja toiminta alueella on huomioitu useissa sanomalehtiartikkeleissa ja paikallisradiossa, jotka ovat tuoneet klubille hyvää julkisuutta.

Vuonna 2007 **OPPEGÅRD GOLF CLUB**, Norjan golfliitto ja Sports Turf Research Institute (STRI) aloittivat yhteistyön kentän ympäristöprojektissa. Tavoitteena oli inventoida kentän arvokkaita luonto- ja kulttuuriarvoja sekä laatia hoitosuunnitelma näiden ar-

vojen kehittämiseksi. Hankekauden aikana syntyi hedelmällistä yhteistyötä myös golfseuran ja alueen paikallishistoriallisen seuran välille. Tämän seurauksena tiedot ympäristö- ja kulttuuriarvoista kentän kahdeksantoista reiän ympärillä on koottu kenttäoppaaseen. Tämä työ johti siihen, että golfkenttä on ollut monien erittäin myönteisten artikkeleiden aiheena mediassa.

MUIDEN KÄYTTÄJÄRYHMIEN PÄÄSY GOLFKENTÄLLE

Golfkenttien saavutettavuus vaihtelee, myös Pohjoismaissa. Jotkut kentät ovat yksityisiä ja ovat siksi avoimia vain omille jäsenilleen, mutta useimmat ovat avoimia vieraille ja yleisölle. Tutkimukset osoittavat, että golfin pelaajat arvostavat golfkentän luontokokemuksia ja mahdollisuutta liikkua luonnossa enemmän kuin varsinaista peliä. Siksi on syytä tarjota useammalle käyttäjille mahdollisuus jakaa tämä ihastuttava ympäristö.

LISÄÄ IHMISIÄ MAHTUISI KLUBITALOON JA KENTÄLLE

Tavallisella golfkentällä suura osaa maa-alueesta ei käytetä golfin pelaamiseen. Monikäyttöisyydelle on näinollen suuri, hyödyntämätön potentiaali – sekä pelialueilla että niiden ulkopuolella. Monilla golfkentillä on kävelyreittejä, ja tietyt kentän osat voisivat ehkä olla myös laskuvarjohyppääjien laskeutumispaikka, jousiammuntarata, pyöräilyreitti tai lähialueen lasten leikkipaikka.

Klubitalojen koko ja laatu vaihtelevat suuresti. Kaikille klubitaloille yhteistä on kuitenkin, että ne ovat tyhjänä suuren osan vuorokaudesta ja vuodesta. Tämä on valtava investointi, jonka tuotto jää vajaaksi. Olisi kannattavampaa, jos klubitalo olisi muiden urheiluseurojen käytössä tai siellä järjestettäisiin konferensseja tai lasten ja nuorten sisätoimintaa jne. Jos kenttä on lähellä kaupunkia tai kylää, rakennus voisi klubitalon lisäksi toimia yhteisökeskuksena.

MONIKÄYTÖN LUOMINEN

Monitoimisen golfkentän luomiseksi on tarpeen rikkoa malleja, ajatella uudella tavalla ja olla kekseliäs. Uutta monitoimigolfkenttää perustettaessa kaikkien tarvittavien toimintojen tulee olla hyvin suunniteltuja ja sopivasti maisemaan mukautettuja. Tämä voi tarkoittaa esimerkiksi hiekkapinnan rakentamista harjoitusalueelle, kuten rangelle, jotta se voidaan helposti muuntaa talvella jääkiekkokaukaloksi tai laskettelurinteeksi.

Kunnostettaessa olemassa olevaa kenttää ovat vaihtoehdot luonnollisesti rajoitetumpia. Saattaa olla mahdollista siirtää tai poistaa reikiä, niin että saadaan tilaa uudennlaiselle toiminnalle. 18-reikäinen kenttä voidaan muuntaa 9-reikäiseksi kentäksi, par 3-kentäksi, rullalautarampiksi ja jalkapallokentäksi. Tämä tarjoaisi mahdollisuuden pelata täysimittaista golfia, harjoitella ja opettaa golfaajia, ja lisäksi harrastaa myös monia muita aktiviteetteja.

VIERAILIJAN TURVALLISUUS ON TÄRKEÄÄ

Pelko saada osuma golfpallosta on suurempi ei-golfaajien kuin golfaajien keskuudessa. Golfissa sattuu hyvin vähän tällaisia tapaturmia, mutta ei-golfaajien pelko on otettava erittäin vakavasti. On olemassa määräyksiä ja suosituksia siitä, miten golfkentät voidaan rakentaa turvallisesti ja kuinka kentän ympärillä olevat alueet tulee suunnitella turvallisiksi ohikulkijoille ja vierailijoille. Käsitystä siitä, että golfkentällä on vaarallista kulkea tai vierailla, voidaan muuttaa parantamalla varoituskylttejä ja sijoittamalla niitä strategisesti sopiviin paikkoihin. Tällaisten kylttien tulisi toivottaa vieraat tervetulleiksi kentälle, antaa tietoa pelistä ja osoittaa turvalliset kulkuväylät sekä alueet, joissa kannattaa käydä.

▶ ESIMERKKEJÄ

OPPEGÅRDS GOLF CLUB vuokraa aluettaan paikallisviranomaiselta. Kenttä sijaitsee keskeisellä paikalla, lähellä asuinalueita. Monet asukkaat vastustivat golfkenttää, koska he ajattelivat sen olevan este kaikille niille, jotka haluavat liikkua vapaasti maaseudulla. Kävi kuitenkin ilmi, että luonnon saavutettavuus parani, kun golfseura rakensi polkuja ja reittejä golfkentän läpi viereisiin luontokohteisiin.

Kristianstadin golfkentän luonto- ja kulttuuripolku antaa yleisölle, kouluille ja golfaajille mahdollisuuden nauttia kauniista maaseudusta. Kuvassa luontoluokka, joka käyttää aluetta opetuksessa.

Talvi ja kesä Opegårdin golfkentän eräällä kohdalla.

Kunnan kanssa tehdyssä vuokrasopimuksessa määrätään, että kentällä on saatava harrastaa hiihtoa ja muita talviaktiviteetteja. Hiihtolatuojen ja laskettelurinteiden rakentamisesta ja ylläpidosta vastaa paikallinen hiihtoseura. Hiihtoseurassa on pysyvä lumitykki, joka käyttää golfkenttän lampien vettä.

Yksi osa **KRISTIANSTADIN GOLFSEURAN** kuntayhtymän kanssa tehtyä sopimusta on levittää tietoa alueen luonto- ja kulttuuriarvoista sekä lisätä yleisön saavutettavuutta. Seura on luonut polun infotauluihin, jotka kuvaavat arvokkaita elinympäristöjä matkan varrella. Tämä polku tarjoaa yleisölle paremmat mahdollisuudet päästä nauttimaan golfkenttän luonnonkauneudesta, ja sitä käyttävät myös alueen koulut osana opetustoimintaansa.

KÖÖPENHAMINAN GOLFSEURA vuokraa maa-aluetta, joka sijaitsee Jägerborgin eläinpuistossa. Puisto on suuri luonnonsuojelualue, jossa on valtavia vanhoja puita ja avoimia alueita, jonne suuri määrä kävijöitä tulee kävelemään metsässä, pelaamaan golfia, pyöräilemään, hölkkäämään tai ratsastamaan. Kaikilla on yhtäläinen oikeus olla alueella ja kaikki osoittavat suurta kunnioitusta toisia kohtaan.

Golfseuran tulee ottaa huomioon puistossa elävät lähes 2 000 vapaana liikkuvaa saksanhirveä, jotka antavat kentälle poikkeuksellisen luonteen ja ainutlaatuisuuden tunteen. Kahdesti vuodessa golfaajien on väistettävä suuria yleisötapahtumia – Hubertus Hunt, jossa alue täyttyy hevosista, ratsastajista ja yleisöstä,

Jägersborgin eläinpuistossa golfaajat jakavat kentän ulkoilijoiden lisäksi myös 2 000 vapaana liikkuvan saksanhirven kanssa.

Kjödur GC:n kävelypolut ja ratsastusreitit tekevät kauniista Blikastadanen niemimaasta saavutettavan kaikille.

sekä Eremitaasi, jossa lähes 20 000 juoksijaa ja katsojaa kulkee golfkentän alueiden halki.

Syksyllä järjestetään leijafestivaali, jolloin suuri joukko ihmisiä täyttää kentän värikkäillä lentävillä luomuksillaan. Talvella hiihtäjät ja lapset kelkkailevat liikkuvat golfkentän mailla.

Golfkentän ympärillä olevat polut ovat Kööpenhaminan koulujen käytössä syksyn kansallisena ulkoilupäivänä. Lisäksi golfkentän ympärillä ja sen läpi kulkee ratsastusreitit, joita vieressä sijaitsevan ratsastuskoulun ratsastajat käyttävät päivittäin. Golfkenttäalue on suosittu sienestäjien keskuudessa, sillä sieniä on helppo löytää hyvin leikatulta nurmelta. Monet valokuvaajat vierailivat golfkentällä – varsinkin peuran kiima-aikaan myöhään syksyllä. Metsästyskauden aikana osa peuroista ammutaan, myös golfkentän alueella, ilman että tämä haittaa pelaamista tai metsästystä.

Kun **KJÖLUR GOLF CLUB** alkoi keskustella laajentamisesta yhdeksästä reistä kahdeksaatoista, se tarvitsi luvan käyttää luonnonperintökohdetta läheisellä niemimaalla. Islannin ympäristönsuojeluvirasto ja paikallinen viranomaisvaativat, että rannalle rakennettaisiin yleisiä kävely- ja ratsastusteitä, mikä tarkoitti, että polkujen ja meren väliin ei voitu rakentaa golfreikiä. Suunnittelutyö edellytti aktiivista yhteistyötä kaikilta niemimaalle pääsystä kiinnostuneilta osapuolilta. Seura konsultoi kaikkia alueen ulkoilujärjestöjä ja urheiluseuroja, ja näin laadittiin strateginen suunnitelma, jossa varmistettiin virkistysmahdollisuudet kaikille kiinnostuneille.

Kjödur GC:ssä on nyt golfkenttä, jota kiertää rannikkoa pitkin kulkevat reitit ja polut. Yksi reitti kulkee suoraan uuden yhdeksänreikäisen osan läpi. Golfkenttä sijaitsee myös sopivan etäällä Korpa-joen suulta paikallisten kalastajien vaatimuksia kunnioittaen.

ARENDALE & OMEGA GC:n kenttä, Nes Verks Golf Centre, on rakennettu maalle, jota Nesin rautaruukki käytti vuosina 1665-1959. Kun kenttää rakennettiin, perustettiin alueelle polkuja opsteineen yhteistyössä paikallishistoriallisen seuran ja Valimomuseon kanssa. Museo järjestää myös kulttuurihistoriallisia kierroksia golfkentällä. Golfseura on perustanut joen varrelle kalastus- ja uimapaikkoja, jotka ovat kesällä erittäin suosittuja. Kohde soveltuu talvisin erinomaisesti myös hiihtoon. Hiihtolatuja, hyppyreitit ja kelkkamäkiä ylläpidetään yhteistyössä paikallisten urheiluseurojen ja kunnan kanssa.

BIOLOGINEN MONIMUOTOISUUS – UUSIA MAHDOLLISUUKSIA GOLFKENTILLE

Biologista monimuotoisuutta voidaan kuvata kaikeksi maan päällä olevaksi elämäksi sen kaikissa muodoissaan. Käsitettä käytetään usein korostamaan elävien organismien lajirikkauden arvoa maalla ja vedessä sekä erilaisissa maisemissa ja ekosysteemeissä. Ihmisten elämä riippuu luonnosta ja sen tuottamista tuotteista ja palveluista, joita käsittelemme eri tavoin. Luonto on aina ollut ihmisille inspiraation lähde. Se ilmenee taiteessa ja kirjallisuudessa, antaa rauhan tunteen, tarjoaa arvokkaita kokemuksia ja parantaa terveyttä.

o LUONNON JA AKTIIVISEN ULKOILUN
VUOROVAIKUTUSTA

Ihmisten keinotekoisesti luomien ympäristöjen osuus kasvaa jatkuvasti. Tämä tarkoittaa sitä, että eläimet ja kasvit siirretään usein syrjään, ja monien lajien elinympäristöt tulevat näin uhatuiksi. Samaan aikaan uusiin olosuhteisiin sopeutuvat lajit lisääntyvät. Kriittinen tekijä on, täyttääkö keinotekoinen ympäristö kunkin lajin ainutlaatuiset vaatimukset. Golfkenttä on keinotekoinen ympäristö, jossa viljelymaisemassa rajusti vähentyneet biotoopit, kuten kosteikot ja lammet, ennallistetaan, ja ne tarjoavat uhanalaisille lajeille uusia elinympäristöjä. Oikein suunniteltuina, hoidettuina ja käytettyinä golfkentät voivat auttaa lisäämään biologista monimuotoisuutta ja edistämään monia viljelymaiseman kasveja, eläimiä ja sieniä.

HEINÄNTEKO, ELÄINTEN LAIDUNTAMINEN JA PESÄPÖNTÖT RIKASTUTTAVAT MAISEMAA

Historiallinen maankäyttö on monin paikoin muokannut maaseutua ja antanut sille sen nykyiset arvot. Esimerkiksi heinänteko niityillä useiden sukupolvien ajan loi nykypäivän luonnollisen kasviston. Monet kasvit ovat kuitenkin yhä harvinaisempia, kun maisema monilla alueilla on umpeenkasvanut tai rakennettu. Golfkentät voivat parantaa tätä tilannetta, jos pelipintojen ulkopuolisia alueita hoidetaan luontoystävällisesti. Karheikot ovat usein vajaakäyttöinen resurssi, jota voidaan helposti käyttää biologisen monimuotoisuuden parantamiseen, ja jonne yleisölle voidaan järjestää pääsy. Vuosittainen niitto ja ruohon kerääminen karheikoista kesän lopulla hyödyttää niittykukkia ja antaa runsaan kukinnan, joka miellyttää niin pelaajia kuin

hyönteisiäkin. Myös eläinten laiduntaminen on toiminto, jota toivomme näkevämme enemmän golfkentillä tulevaisuudessa. Uutta golfkenttää rakennettaessa on tärkeää, että käytössä on kenttäarkkitehti, joka on avoin yhteistyöhön luonnonsuojelu- ja kulttuuriperinnön suojelemiseksi, ja joka osaa laatia yksityiskohdalliset suunnitelmat kentälle.

Olemassa olevilla kentillä on tärkeää suojella niittyjä, kivikasvoja, metsiköitä ja yksittäisiä puita sekä luoda pieniä avoveden ja paljaan hiekan alueita.

Tiedottaminen golfaajille siitä, että bunkkerin reunalla kukkivat ohdakkeet ja viheriölle kissansa pudottava paju ovat tärkeitä monille hyönteisille ja linnuille, luo ymmärrystä ja antaa pelille uuden ulottuvuuden. Lepakoiden ja lintujen pesimäpöntöt ovat esimerkkejä muista kenttää rikastavista asioista.

DOKUMENTOINTI JA HALLINTASUUNNITELMA OHJAAVAT

Luonnon- ja kulttuuriperinnön huomioon ottava hoitosuunnitelma, joka perustuu kaikkien kentällä olevien arvojen ja niiden tärkeyden dokumentointiin, pitäisi olla käytössä kaikilla golfkentillä. Esimerkiksi alueet, joilla kuollutta puuta säilytetään, tulee määritellä kentänhoitajien ja luonnonsuojeluviranomaisten kulle jälkeä. Kuollut puu on tärkeä biologinen resurssi, mutta se on harvinainen piirre nykypäivän maisemassa, ja oikein sijoitettuna se voidaan hyvin liittää osaksi modernia golfkenttää.

Hoitosuunnitelmaan tulee sisältyä myös ehdotuksia istutettavaksi sopivista puista ja pensaista, jotka

edistävät peliä, maisemanäkymiä ja biologisia arvoja. Myös lannoitteiden ja torjunta-aineiden käyttöä mini-moiva kentän hoitosuunnitelma on erittäin tärkeää biologisen monimuotoisuuden lisäämisessä.

Golfkenttä on ympäristö, jossa biotoopit, kuten kuollut puu, voivat tarjota uhanalaisille lajeille uusia elinympäristöjä.

▶ ESIMERKKEJÄ

KRISTIANSTAD GOLF CLUB sai paikallisviranomaiselta luvan rakentaa uuden 18-reikäisen golfkentän sillä ehdolla, että seura sitoutuu hankkimaan kentille ympäristösertifikaatin. Tämän tuloksena seura teki yhdessä Biosfääritoimiston kanssa ja STERFin rahoituksella kasvien, hyönteisten, lintujen, sammakkoeläinten ja lepakoiden inventoinnit tunnistaakseen luontoarvot ja muuttaakseen karheikkojen hoitoa tu-

losten mukaisesti. Myös alueen kulttuuriperintö dokumentoitiin.

Monet alueen uhanalaiset lajit, esimerkiksi suuri määrä hyönteisiä, vaativat selviytyäkseen paljasta hiekkaa. Siksi paikallinen maanviljelijä palkattiin kyntämään pieniä karhoikkoalueita. Seura käytti myös omaa kaivuria ja kultivaattoria luodakseen lisää paljaita hiekka-alueita eri paikkoihin. Nämä toimenpiteet paljastavat kalkkipitoisen hiekan, jota esiintyy luonnollisesti lähellä maan pintaa. Tämän tyyppinen hiekka on elintärkeää useille kasvilajeille, kuten harvinainen tuoksuva hietaneilikka, jota nyt esiintyy runsaasti kentällä. Pelipintojen ulkopuolisille alueille tehtiin kunnossapitosuunnitelma. Joka vuosi joitakin alueita muokataan, jotta kentällä jatkuvasti löytyisi paljasta hiekkaa. Alueesta tulee näin mosaiikkimainen. Kentäl-

Paljas hiekka on harvinaista nykypäivän viljelymaisemassa, mutta se on välttämätöntä monille harvinaisille mehiläislajeille, jotka rakentavat pesänsä maahan. Kristianstad GC:n karheikoissa on mehiläisiä hyödyttäviä paikkoja.

le on hankittu niitto- ja korjuukone, ja arvokasta kasvillisuutta sisältävät alueet niitetään vuosittain harvinaisten kasvien auttamiseksi. Tärkeä seikka tässä yhteydessä on se, että seuran oma henkilökunta tekee monia näistä tehtävistä, mikä lisää heidän osallistumistaan ja sitoutumistaan sekä parantaa projektin pitkän aikavälin näkymiä. Toimenpiteet eivät ole kalliita, mutta niillä on suuri vaikutus alueen biologiseen monimuotoisuuteen. Toimenpiteiden onnistumista seurataan vuosittain tehtävällä kasvi-inventoinnilla.

HÄSSELBY GOLFin suljettu lampijärjestelmä muodostaa biologisen puhdistuslaitoksen, ja se lisää samalla luonnon monimuotoisuutta ja tuo haastavuutta golfpeliin. Toinen bonus on, että se minimoi ravinteiden huuhoutumisen Mälaren-järveen, joka on Tukholman

Yksi Hässelby Golfin kymmenestä uudesta lammikosta, joka haastaa golfaajat ja lisää biologista monimuotoisuutta.

suurin juomavesivarasto. Monille sammakkoeläimille on järjestetty asuin- ja lisääntymisalueet, ja golfaajilla on kymmenen vesistöä parantamassa golfkierrosta. Lisäksi pumpataan alimman lammen vesi takaisin ylävirtaan Hässelby Golfin pystyttämän minituuliturbiinin avulla.

SMÖRUM GOLF CENTERillä oli aiemmin ongelmana ukonputken leviäminen kosteampiin karheikkoihin. Tämä ongelma ratkaistiin antamalla lampaiden ja lehmien laidunaa karheikoissa. Samalla saatiin lisäetua: alueen ruohoa ei enää tarvinnut leikata. Eläimet antavat myös uuden ulottuvuuden golfin pelaamiseen kentällä. Loppusyksystä osa eläimistä teurastetaan ja paikallisesti tuotettua lihaa toimitetaan klubiravintolaan.

Harvinaisen rodun karja Smörumin golfkeskuksessa ylläpitää karheikkoja ja lisää maiseman käyttäjien elämyksiä.

KULTTUURIPERINNÖN SUOJELU – HISTORIAMME SÄILYTTÄMINEN TULEVAISUUTEEN

Ihmisen toiminnan jäljet osoittavat, kuinka kaukaisessa menneisyydessä elettiin ja työskenneltiin. Joskus jäljet ovat ilmeisiä, esimerkiksi kunnostettu mylly. Toisinaan ne erottuvat vähemmän, esimerkiksi romahtanut pronssikautinen hautakumpu. Nämä kulttuurin jäljet antavat elämällemme merkityksen ja asettavat meidät historialliseen ja kulttuuriseen yhteyteen. On kuitenkin vaikea sanoa, onko yhden tyyppinen maisema arvokkaampi kuin toinen. Tieteelliset tutkimukset osoittavat, että viheralueet ovat arvokkaita, koska niillä on myönteisiä vaikutuksia terveyteemme ja jokapäiväiseen hyvinvointiimme.

MUINAISIA HAUTAKUMPUJA

MUINAISMUISTOT JA HISTORIALLISET RAKENNUKSET – LISÄNÄHTÄVYYS GOLFKENTÄLLÄ

Monet golfkentät ovat nostaneet esiin kulttuuri- muistomerkkejään pystyttämällä opastauluja ja rakentamalla näihin kohteisiin johtavia kävelyteitä. Yhteistyössä Museoviraston, museoiden ja kotiseuran kanssa golfkentät voivat saada ohjausta ja ehkä jopa käytännöllistä ja taloudellista tukea muinaismuistomerkkien ja alueen historian kunnostukseen tai säilyttämiseen.

Kun rakennetaan uutta golfkenttää tai kunnostetaan olemassa olevaa kenttää, on selvítettävä, onko alueella huomioitavia arkeologisia jäänteitä. Monet vanhimmista arkeologisista jäännöksistä ovat piilossa maassa, eikä niihin saa puuttua ilman viranomaisten lupaa. On olemassa useita hyviä esimerkkejä golfkentistä, jotka ovat ottaneet yhteyttä viranomaisiin varhaisessa vaiheessa ja pystyneet siten sisällyttämään arkeologiset kohteet hahmotteluun ja suunnitelmiin. Tämä on tarjonnut kentälle arvokkaan voimavaran ongelman sijaan.

Historiallisilla rakennuksilla voi monikäyttöisillä golfkentillä olla tärkeä rooli, koska niitä voidaan käyttää muuhun kuin golfin pelaamiseen. Käyttö on paras tapa säilyttää ja hoitaa vanhaa rakennusta. Se voi olla mahdollista vuokrata taiteilijan ateljeeksi, näyttelygalleriaksi tai muusikoiden harjoitushuoneeksi.

IHMISEN MUOKKAAMA MAISEMA

Hyvin harvat golfkentät sijaitsevat "koskemattomassa" luonnossa. Useimmat sijaitsevat maisemassa, jota ihminen on muokannut, rakentanut ja työstänyt vuosisatojen ajan. Tällä tavalla ihminen on muokannut ja vaikuttanut viljelymaisemaan. Mitä lähemmäksi kaupunkia tullaan, sitä voimakkaampaa ihmisen vaikutus maisemaan on, ja sitä vaikeampaa on löytää koskemattonta aluetta.

Pohjoismaissa golfkenttien odotetaan usein sulautuvan maisemaan, johon ne on rakennettu. Olemassa olevat korkeuserot, kasvillisuus, luontotyytit ja viljelymaiseman ominaisuudet otetaan huomioon. Tämä tarkoittaa, että jokainen golfkenttä on ainutlaatuinen ja sopii omaan ympäristöönsä. Tämä tavoitetaso olisi säilytettävä myös silloin, kun golfkenttiä avataan muulle toiminnalle. Esimerkiksi kun kentälle rakennetaan ratsastuspolku tai pyöräilyrata, ne tulee sovittaa maisemaan yhtä huolellisesti kuin golfkenttä.

Vaikka useimmat golfkentät on rakennettu olemassa oleville viljely- ja maatalousmaille, niillä on vaihteleva kyky sopeutua maisemakuvaan. Puurajan yläpuolella, paljaalla vuorella sijaitsevalla kentällä, on paljon suurempi visuaalinen vaikutus kuin tiheässä mäntymetsässä sijaitsevalla kentällä. Monikäyttöinen golfkenttä hylätyllä teollisuusalueella voi olla helppo sovittaa maisemaan, kun taas avoimella ranta-alueella olevan kentän tilanne on herkempi ja vaikeampi. Ei ole olemassa reseptiä tehdä oikein tai väärin – jokainen kenttä on arvioitava erikseen.

▶ ESIMERKKEJÄ

SMÖRUM GOLFCENTER Smörumin golfkeskus on suhteellisen uusi laitos, joka avattiin vuonna 1993. Alueella on yhdeksän rauhoitettua muinaishautausmaata. Vuonna 1997 kenttä solmi viranomaisten kanssa ylläpitosopimuksen kahdesta hautakummusta. Ruoho leikataan ja pensaita harvennetaan, jotta kummut säilyvät näkyvinä historiallisina monumentteina. Alueella on myös tehty useita arkeologisia kaivauksia, joissa on löy-

Kulttuurihistoria on Smörumin golfkeskuksen keskiössä. Muinainen hautakumpu koristaa näkymää klubitalolta.

detty jälkiä varhaisesta rautakaudesta ja pronssikaudesta.

Golfkentällä on kivi- ja maaojia, jotka osoittavat maatalouden rakennetta noin 300 vuoden takaa. Nämä ojat ovat tyypillinen kentän piirre nykyään, samoin kuin suojellut muinaismuistomerkit, joita kenttähenkilöstö ylläpitää. Alueella on myös vanhoja turvesoita, joista paikalliset maanviljelijät saivat lämmityspolttoainetta 1950-luvulle asti. Klubitalon historiaa leimaavat monet tulipalot, ja tilalla on asunut useita perheitä. Kenttähenkilökunnan tilat olivat aiemmin pieni meijeri.

Smörumin golfkeskus on panostanut paljon kentän kulttuurihistoriallisten piirteiden kuvaamiseen. Tämä historiallinen aineisto on koottu kattavaksi suunnitelmaksi, joka laadittiin muutama vuosi sitten. Suunnitelman julkistamisen yhteydessä järjestettiin klubitalossa seminaari, ja näytteille asetettiin suunnitelmaan sisältyviä historiallisista kuvia. Golfkentän alueella on infotauluja muinaisten hautakumpujen historiasta jne. Yksi näistä kummuista näkyy klubitalon ravintolasta.

Nes Verks Golfpark on **ARENDA & OMEGN GOLF CLUB**in kenttä. Se on rakennettu Nes-rautavalimon vuosina 1665-1959 käyttämälle maalle. Golfkenttää suunniteltaessa pidettiin erittäin tärkeänä alueen rikkaan kulttuuriympäristön säilyttämistä. Vanhojen rakennusten, teollisuustilojen ja koneiden lisäksi paikalla oli 1800-luvulta rakennettu lampi ja romanttinen puisto, jota ympäröi viehättävä viljelymaisema. Kult-

tuuriperintökohteet on viitoitettu ja tehty helposti golfaajien ja yleisön ulottuville.

Monissa paikoissa kentällä näkyy rakenteita ja jäänteitä ensimmäisten ruukkien ajalta 1600-luvulta. Kulttuuripolkuja sekä onkimis- ja uimapaikkoja on perustettu ja viitoitettu yhteistyössä paikallishistoriallisen seuran ja Valimomuseon kanssa. Museo järjestää myös kulttuurihistoriallisia retkiä golfkentällä.

KJÖLUR GOLF CLUB tarvitsi pääsyn luonnonsuojelualueelle laajentaakseen golfkenttään yhdeksästä reiästä kahdeksaantoista. Islannin kansallisen muinaismuistorekisterin mukaan alueella on noin 20 erillistä, arkeologisia jäänteitä sisältävää kohdetta, jotka piti ottaa huomioon uuden kentän suunnitelmissa.

Maansiirtotyöt eivät olleet sallittuja 20 metrin säteellä muinaisjäänteistä.

Monissa Nes Verks Golfparkin paikoissa näkyy muistoja valimon ajoilta. Nämä kulttuurihistorialliset kohteet ovat helposti kaikkien alueella vieraillevien ulottuvilla.

SPARNWOUDE GOLF – ESIMERKKI MONITOIMINNASTA

Kukapa olisi vuonna 1977 voinut uskoa, että pieni, hiljattain rakennettu 9-reikäinen pay-and-play-kenttä voisi kasvaa yhdeksi Euroopan suurimmista golfkeskuksista, jossa on 66 golfreikää ja monia muita tiloja ja toimintoja? Tosiasia on, että Spaarnwoude Golf Club muutti koko golfalan Hollannissa. Ei kovin kauaa sitten maassa oli enimmäkseen yksityisiä golfkenttiä, mutta nyt Hollannin golf on avautunut paljon laajemmalle jäsenistölle useiden kohtuuhintaisten julkisten golfkenttien kautta.

Spaarnwoude on erinomainen esimerkki siitä, kuinka maa-alueita voidaan käyttää golfin lisäksi moneen muuhun toimintaan. Golfkenttä on yksi Hollannin suurimmista ulkoilualueista. Kentälle tulijat voivat myös kävellä, lenkkeillä, ratsastaa, pyöräillä, meloa, leikkiä leikkikentillä ja jopa hiihtää 30 metriä korkealla keinomäellä, joka on rakennettu kahdesta miljoonasta kuutiometristä maata ja täytettä. Golfkenttäaluetta on jatkuvasti paranneltu, jotta se olisi turvallinen ja mahdollisimman monen ulottuvilla. Golfkenttien läpi on esimerkiksi rakennettu polkuverkosto. Lisänäköaloja on luotu niin, että ei-golfaajilla on parhaat näkymät, ja samalla turvallisuutta on parannettu tekemällä ihmiset näkyvämmäksi paikoissa, joissa muuten sattuisi onnettomuuksia.

Amsterdamin ja moottoritien läheisyys johti välittömään menestykseen Spaarnwouden avuttua. Vierailijat ajoivat iloisina 90 minuuttia päästäkseen kentälle ja jonottaakseen ykköstiille. Kun golfille syntyi kysyntää, oli kentän laajentaminen luonnollista. Ra-

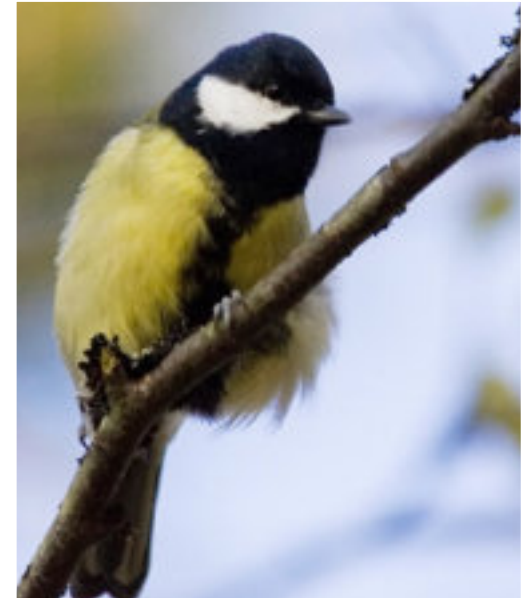

Spaarnwoude Golf

kennettiin "golftalo", johon kuului viikon jokaisena päivänä auki oleva ravintola. Useimmissa Hollannin ulkoilukohteissa on vain pieni kioski, joka on avoinna ainoastaan sunnuntaisin, joten "golftalo" oli jotain uutta, ja siitä tuli suuri menestys. Kävi ilmi, että sanalla "klubitalo" oli kielteisiä merkityksiä monille ei-golfaajille, mutta rakennuksen nimittäminen "golftaloksi" merkitsi, että kaikki, jotka halusivat tulla sisään, olivat tervetulleita.

Kesäisin kenttähenkilökunta työskentelee tiiviisti

golfskenttien väylillä ja viheriöillä, kun taas talvella he hoitavat metsää ja muita alueita. Tämä työnjako on johtanut siihen, että alueen monia elinympäristöjä on kehitetty paljon vuosien varrella. Tämän kaltaisen monitoimiprojektin onnistumiseksi on tärkeää saada mukaan ihmisiä, joilla on asiantuntemusta. Se vaatii huolellista suunnittelua, ja lisäksi tarvitaan hieman enemmän maata kuin perinteisellä golfkentällä, jotta saadaan tilaa optimaaliselle eri toimintojen yhdistelmälle.

EHDOTUKSIA MAHDOLLISISTA TOIMINNNOISTA GOLFKENTÄLLÄ

- Arboretum (puulajikokoelma)
- Boccia/petankki
- Bridge
- Elokuva-illat virvokkeiden kera
- Erilaisia näyttelyitä ja esityksiä
- Frisbeegolf
- GPS-navigointikilpailut
- Hevosratsastus
- Hiihdon kokeilu
- Jalkapallogolf
- Jooga
- Jousiammunta
- Juoksu
- Kävely golfkentän ympäri
- Keilailu
- Keräilijöiden kokoukset
- Koirien tottelevaisuus- tai agilitykoulutus
- Leijojen lennätys
- Lennokkien lennätys
- Liikuntatunnit
- Lintujen tarkkailu
- Luentoja arkeologisista löydöistä
- Mehiläishoito
- Minigolf
- Muotinäytökset
- Murtomaaratsastus – hevostapahtumat
- Mäenlasku kelkoilla ja pulkilla
- Opastetut luontokierrokset
- Paikallishistoriaesitykset alueen kulttuurihistoriasta
- Painoharjoittelu
- Pienoisveneiden purjehdus lammilla
- Pitkän matkan hiihtokilpailut
- Postimerkkien keräilijätapaamiset
- Ruoanlaittokurssit
- Ruoanlaittotiimit – jotka kokoontuvat valmistamaan viikon ruuat
- Sääntötunnit golfaajille
- Sauvakävely
- Seminaari-illat
- Sienten poiminta
- Sisägolftunnit – pehmeillä palloilla, puttauskilpailut. jne.
- Suunnistus (juoksu tai kävely, aarteenetsintä)
- Tietokilpailuillat
- Viininmaistelu
- Zumba, salsa ja muut tanssitunnit
- Omat ehdotukset:

► YHTEYSTIEDOT JA VIITTEET

STERF

Maria Strandberg
Box 84, 182 11 Danderyd
+ 46 70 620 17 87
maria.strandberg@golf.se
sterf.golf.se

POHJOISMAIDEN MINISTERINEUVOSTO

Pohjoismaiden ministerineuvoston maaekosysteemien
työryhmä (TEG)
Jannica Pitkanen-Brunnsberg
c/o Metsähallitus, PB 94, FI-01301 Vantaa
+358 40 1968 632
jannica.pitkanen-brunnsberg@metsa.fi
www.norden.org

PROJEKTIRYHMÄ

NORJA

Ole Römer Sandberg, Department of Landscape Architecture
and Spatial Planning, Norwegian University of Life Sciences,
ole.sandberg@umb.no
Bård Andresen, Vestfold Fylkeskommune, Norway,
barda@vfk.no
Svein Tveitdal, UNEP and Arendal & Tvedestrand kommun,
Norway
Svein.Tveitdal@mail.unep.no
Pål Melbye, STERF and Norwegian Golf Association,
Paal.Melbye@golfforbundet.no

TANSKA

Christina Boje, Environmental Board, Denmark
chboe@mst.dk

Maria Kock-Jensen, The Danish Outdoor Council,
mkj@friluftsraadet.dk
Torben Kastrup Petersen, STERF and Danish Golf Union,
tkp@dgu.org
Thomas Roland, Heritage Agency of Denmark,
roland@kulturarv.dk

ISLANTI

Hildur Vesteynsdóttir, Umhverfisstofnun, Environment Agency
of Iceland
hildurv@Umhverfisstofnun.is
Hödur Thorsteinsson, STERF and Icelandic Golf Association,
hordur@golf.is

RUOTSI

Mårten Wallberg, Swedish Society for Nature
Conservation - Stockholm Branch,
marten.wallberg@naturskyddsforeningen.se
Bette Malmros, Regional Planning Office, Stockholm
County Administration Board,
Bette.Malmros@regionplanekontoret.sll.se
Carina Wettemark, Biosphere Office,
Kristianstad Vattenrike, Biosphere Reserve
Carina.Wettemark@kristianstad.se
Maria Strandberg, STERF,
maria.strandberg@golf.se
Karin Schmidt, STERF
karin_dagmar@hotmail.com

SUOMI

Kristiina Laukkanen, Suomen Golfliitto,
kristiina.laukkanen@golf.fi

GOLFKENTÄT**ARENDALE & OMEGN GOLFKLUBB, NES, TVEDESTRAND KOMMUN, NORWAY.**

Arendal & Omegn Golfklubb, Nes, Tvedestrand kommun, Norway.

Nes Verk Golfpark, 18-hole course and 9-hole short course (pay and play). The area covers around 750 hectares.
<http://www.arendalgk.no/>

HÄSSELBY GOLF, HÄSSELBY /STOCKHOLM, SWEDEN

9-hole golf course, practice range and large, year-round driving range. Approx. 16 hectares.
www.hasselbygolf.se

KJÖLUR GOLF CLUB, MOSFELLSBÆR MUNICIPALITY, ICELAND.

18 hole course using 67 hectares of the Blikastadane peninsula. www.gkj.is

KRISTIANSTADS GK, ÅHUS, SWEDEN.

Two 18-hole courses covering a total of 120 hectares.
www.kristianstadsdk.com

KÖPENHAMNS GK, JÄGERBORG ANIMAL PARK, KGS LYNGBY / COPENHAGEN, DENMARK.

Golf course with 18 holes. Covers 27 hectares. Scandinavia's oldest golf club, founded 1898.
www.kgkgolf.dk

OPPEGÅRD GK, OPPEGÅRDS MUNICIPALITY, NORWAY.

The course has 18 holes, a practice area and a driving range with a total area of around 260 hectares.
www.oppegardgk.no

SMÖRUM GOLFCENTER, SMÖRUM/COPENHAGEN, DENMARK.

The golf course has 36 holes on an area of 217 hectares. The land is leased from the local authority.
www.smorumgolfcenter.dk

GOLFBAAN SPAARNWOUDE, VELSEN-ZUID, HOLLAND.

A large golf and outdoor recreation facility with a total of 66 golf holes, spread over approx. 130 hectares.
<http://www.golfbaanspaarnwoude.nl>

POHJOISMAISET GOLFLIITOT

Danish Golf Union, www.danskgolfunion.dk
 Suomen Golfliitto, www.golf.fi
 Golf Association of Iceland, www.golf.is
 Norwegian Golf Association, www.golfforbundet.no
 Swedish Golf Association, www.golf.se/SGF

STERFIN PROJEKTIT

Seuraavien hankkeiden tietoja on käytetty tässä oppaassa. Lue lisää hankkeista osoitteessa stef.golf.se.

The role of golf course management in the support of wetland-associated organisms in greater metropolitan Stockholm.

Johan Colding, Beijer Institute of Ecological Economics, Royal Swedish Academy of Science (2006-2008)

The influence of golf on nature and environment – analyses and evaluation of the environmental performance in Scandinavia. Bente Mortensen, GreenProject (2006-2008)

Environmental Management Systems for Golf Facilities: a Case Study in the Stockholm and Uppsala Golf Districts. Mårten Wallberg, Swedish Society for Nature Conservation -

Stockholm Branch (2007-2009)

Multifunctional golf course with unique natural and cultural values. Carina Wettemark, Biosphere Office, Kristianstad Water Kingdom (2009-2010)

Preservation of cultural landscapes and cultural heritage elements on golf courses. Ole Römer Sandberg, Norwegian University of Life Sciences (2009-2012)

JULKAISUN TOIMITUSKUNTA**VASTUULLINEN:**

Maria Strandberg, e-mail maria.strandberg@golf.se

TOIMITTAJA: Karin Schmidt

AD JA GRAAFINEN SUUNNITTELU: Björn Andersson

TEKSTI JA KUVAT: Björn Andersson, Art Director, Swedish Golf Federation

Carina Wettemark, ecologist, Biosphere Office, Kristianstad Water Kingdom Edwin Roald, golf course architect and journalist, Iceland

Karin Schmidt, communicator and editor, STERF and others.

Maria Strandberg, director and project manager, STERF Mårten Wallberg, chairman, Swedish Society for Nature Conservation - Stockholm Branch

Philip Spogård, golf course architect, Spogård & VanderVaart Golf Course Architects

Pål Melbye, course manager, Norwegian Golf Association

Ole Römer Sandberg, architect and professor, Norwegian University of Life Sciences Torben Kastrup Petersen, course director, Danish Golf Union

Patrik Olofsson, Eco Images Karin Magntorn, Biosphere Office, Kristianstad Water Kingdom. Fredrik Linse, Hässelby Golf Club

KÄÄNNÖS: Pentti Viluksela.

Sterf